

170

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

вул.Грушевського, 5, Київ, Україна, 01008, тел.(044) 255 43 47

від 4 лютого 2018р. № 964/18

Віце-прем'єр-міністру України
Розенку П.В.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо виконання рішень
Європейського суду з прав людини

Шановний Павле Валерійовичу!

На сьогоднішній день в державі спостерігається надзвичайно складна ситуація щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини на користь українських громадян.

Саме позови від громадян України складають понад 20 % загальних справ Європейського суду з прав людини і з кожним роком їх кількість зростає. У своїй більшості це стосується невиконання Україною зобов'язань щодо здійснення встановлених законами виплат пільговим категоріям громадян – пенсіонерам, чорнобильцям, дітям війни та іншим.

У Європейському суді з прав людини вони доводять порушення своїх прав та вимагають як основної суми законодавчо встановлених виплат, так і моральної сатисфакції.

Для прикладу на сьогоднішній день в Хмельницькій області нараховується понад 5200 пенсіонерів, які отримують грошові виплати за спецзаконами. З них 1600 особам (або 30 %) з 01.10.2017 р. здійснено перерахунок пенсій. Лише 320 пенсіонерам, що отримують пенсію державних службовців (6 %) здійснено перерахунок раніше призначених пенсій у судовому порядку та ще понад 800 позовів (16 %) щодо перерахунку пенсій досі знаходиться на розгляді у судах. Інша половина вказаних пенсіонерів взагалі не зверталась до судів, що призводить до соціальної несправедливості.

У 2016 році суди почали відмовляти в задоволенні адміністративних позовів щодо перерахунку пенсій мотивуючи такі рішення відсутністю підстав для здійснення перерахунків. Крім того не виконуються рішення судів щодо перерахунку пенсій через відсутність додаткових видатків в державному бюджеті для здійснення заходів щодо виконання рішень судів, які гарантовані державою.

У зв'язку з цим громадяни після проходження всіх судових інстанцій в Україні масово звертаються до Європейського суду з прав людини зі скаргами щодо порушення своїх прав, тривалого невиконання або взагалі невиконання рішень національних судів України.

У жовтні 2017 року Європейський суд з прав людини вперше у своїй практиці постановив об'єднати понад 12 тисяч схожих позовів резидентів України та своїм рішенням всіх їх задовольнив. Держава повинна виплатити позивачам встановлені законами виплати та додатково відшкодувати моральну сатисфакцію. З практики Європейського суду з прав людини суми додаткових відшкодувань складають від одної до трьох тисяч євро по кожній конкретній справі. Згідно оцінок експертів сума моральної компенсації позивачам обійдеться державному бюджету України близько 25 млн. євро. Суми, які складають основні виплати по невиконаним рішенням судів, по деяких оцінках, складають мільярди гривень. За наслідками розгляду справ проти України, на виконання рішень Європейського суду з прав людини Міністерство юстиції України з початку 2014 року сплатило з бюджету понад 1,5 млрд. гривень. На зазначені цілі у державному бюджеті України на 2018 рік передбачено 1,5 млрд. гривень.

Проте, на сьогоднішній день сума заборгованості України за рішеннями Європейського суду з прав людини і національних судів сягає 8 млрд. гривень.

У разі звернення вищезазначеної категорії громадян до Європейського суду з прав людини і отримання позитивних рішень щодо задоволення позивних вимог, які оскарженню не підлягають та обов'язкові до виконання, Україна буде зобов'язана виплатити як основні суми законодавчо встановлених виплат за рішеннями вітчизняних судів, так і моральну сатисфакцію. А це мільярди гривень, які непосильним тягарем ляжуть на видатки державного бюджету та гостро стане питання щодо фінансової спроможності України виконати рішення суду.

Ситуація, що склалась в умовах росту інфляції, зниження рівня соціального захисту пенсіонерів, зростання тарифів на житлово-комунальні послуги, коли одним громадянам здійснено перерахунок пенсій згідно рішень судів, велика кількість позовів щодо перерахунку пенсій досі знаходиться на розгляді у судах, а ще більша кількість громадян не звертались до судів взагалі, призводить до соціальної несправедливості у виплаті пенсій пільговим категоріям громадян, сприяє зростанню незадоволення та створює соціальну напругу серед людей пенсійного віку.

Виплати за рішеннями Європейського суду з прав людини підлягають вчасному виконанню. У разі їх не виконання понад трьох місяців, починає наростати пеня, котра становить три відсотки від суми боргу. Борги перед українськими громадянами за рішеннями Європейського суду з прав людини можуть стати непосильними для державного бюджету України, що негативно вплине на репутацію країни як європейської держави та її імідж в очах світової спільноти.

У зв'язку з вищевикладеним, з метою захисту прав громадян, соціального захисту пенсіонерів (у першу чергу пільгових категорій), прошу всебічно розглянути дане питання та напрацювати необхідні зміни у відповідні законодавчі акти України для забезпечення можливості врегулювання вищезазначеного питання в досудовому порядку без необхідності подальших звернень громадян з позовами до Європейського суду з прав людини.

З повагою
Народний депутат України

С.Мельник
(ноєв. № 385)